

Nagyné dr. Kovács Ildikó - Pektor Gabriella

Kisgyermek mozgásfejlesztése

Útmutató és feladatgyűjtemény

3-10 éves gyermekekkel foglalkozó pedagógusok és szülők számára

(1997-2015)

Emlékkönyv Nagyné dr. Kovács Ildikónak

Kedves Olvasó!

Önöknek volt még emlékkönyvük? Tudják, olyan kis lakattal zárható könyvecske, amibe szép idézeteket, titkos üzeneteket írtak a barátok, ismerősök, családtagok?

Elég sokszor kerültek bele mókás rajzok is az idézetekhez, gondolatokhoz.

Jó volt néha elővenni ezt a könyvet, belelapozva felidézni a múltbéli emlékeket, embereket, arcokat, érzéseket.

Nagyon vártam már 2015 júniusát. Eljött az időszak, amikor talán többet tudok merengeni a múlton. Szerintem vannak hozzám hasonló emberek, akiknek kicsit másként működik a belső naptáruk és órájuk. Nekem nem január, hanem szeptember elsejével indul az új esztendő. Így érthető, hogy nem is december 31-én zárul, hanem általában június második felével.

Szeretek néha megállni és saját magammal elszámolni, terveket, célokat kitűzni.

Mi az, amivel elégedett vagyok, hogyan tudom jobban végezni a feladataimat a jövőben? Miben hibáztam, hogyan tudnám ezeket elkerülni?

Régóta dédelgetek magamban egy álmot. Szeretném újra minden szülő és szakember számára elérhetővé tenni azt a kevés példányszámban megjelenő „Ecce Homo” A kisgyermek mozgásfejlesztése címet viselő 1997-es alkotást, amit Nagyné dr. Kovács Ildikó, a Magyar Testnevelési Egyetem nyugalmazott tanára írt.

Annak idején ezt a könyvét lelkesen lapozgattam és örömmel adtam oda a 3-10 éves gyermekekkel foglalkozó kollégáknak és szülőknek is.

Magával ragadott az a szerény emberi hang, amivel Ildikó megszólította könyvében a szülőket és a pedagógusokat, s kérte fel őket az együttműködésre a gyermekek érdekében.

Abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy lehettem a tanítványa, a kollégája és félve mondom ki, abban a megtiszteltetésben van részem, hogy a barátságát is magaménak tudhatom. Számomra ő a pedagógia koronázatlan királynője.

Ildikóval folytatott 2015-ös nyári levelezésünkből szeretnénk a hitelesség kedvéért egy részt közölni.

„Annak idején a Pro Renovanda Cultura Hungariae- alapítványtól kaptam támogatást a könyv megírásához. A budapesti, VIII. kerületi Csobánc utcai óvodában tartottam foglalkozásokat, ahol akkor Forrai Kati (néni) dolgozott a zenével, én meg a mozgással. Egy akkor éppen folyó pedagógus továbbképzés lelkes, érdeklődő, aktív és főleg a pedagógiai problémákkal küzdő „hallgatói” hívták végül is életre ezt az egész kezdeményezést.

Ekkor a TF-en is bevezetésre került az iskolás kor előtti testnevelés, mint tantárgy, annak keretében a fejlesztő pedagógia is. A könyvben Inotainé Sólyom Éva neve szerepel, aki az óvodában tovább folytatta a mozgásfejlesztést az ottani gyermekekkel, amikor én már nem dolgoztam ott.”

Inotayné Sólyom Éva leveléből 2015 nyarán.

“Pályámat 1973-ban a Csobánc utcai óvodában kezdtem képesítés nélküli óvodapedagógusként.

Visszatekintve 42 éves szakmai múltamra, nagy hatással volt szakmai fejlődésemetre, hogy 1991-ben az országban szinte egyedülként kaptunk lehetőséget a fenntartó önkormányzattól, hogy a csoportból kiemelve egyéni felzárkóztatást végezhessünk, segítve a gyerekek iskolai tanulmányainak zökkenőmentes megkezdését. Ebben az időszakban fejlesztő óvodapedagógusként dolgoztam, ekkor találkoztam Nagyné dr. Kovács Ildikóval, aki kutatásaihoz keresett helyszínt. Az ő irányításával indult el az a mozgásfejlesztő program, ami később nyomtatásban is megjelent.

Abból indultunk ki, hogy a gyermek számára a mozgás öröm, s a mozgáson keresztül játékosan, kreatívan, örömmel kísérletezve ismerheti meg a világot és önmagát. A gyermek fejlődésében mindig vissza kell lépni oda, ahol elakadt a fejlődésben. A mozgásos feladatokkal és az ezekkel együtt járó szenzoros ingerekkel a fejlődés korábbi szakaszába lépünk vissza azért, hogy az agyi mechanizmusok szervezetségi szintjét emeljük, és elősegítsük egy érettebb, integráltabb mozgásos válasz megjelenését. A mozgásfejlesztés segíti a pszichikai funkciók, az anyanyelv, az észlelés, a képzelet fejlődését. Ennek következtében fejlődnek a gondolkodási műveletek – emlékezet, gondolko-

dás, figyelem – segíti a helyes viselkedés kialakulását – alkalmazkodó képesség, kitartás, empátia, szociális képességek. Az ehhez kapcsolódó játéktevékenység, különösen a fejlesztő játékok tovább erősítik mindazon képességek és készségek kialakulását, amelyek az iskolába lépéshez szükségesek.

Ez a fejlesztő szemlélet vezetői munkám során is végigkísért. Vallom, a körzetünkben lakó nagy létszámú hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek felzárkóztatásában csak ezzel a szemlélettel lehetünk eredményesek.

Az eltelt 24 év alatt nem érzem, hogy a téma aktualitását veszítette volna, sőt úgy gondolom, most még nagyobb szükség van erre a szemléletre. A modern pedagógia még most keresi a „Z” generáció neveléséhez szükséges módszereket, eszközöket, ez a mozgásfejlesztő program is segíthet.

A könyv felfrissítésekor Inotayné Sólyom Éva a budapesti, Dankó utcai Napsugár Óvoda intézményvezetője, akinek ezúton is hálásan köszönöm azt, hogy a könyv megjelenéséhez lelki támogatást és biztatást nyújtott.

„Vándorlás és varázslás”

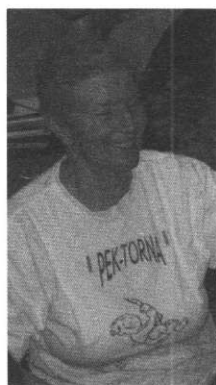
„Egyszer volt egy mesebeli, akkor még fiatalabb királylány, aki elindult egyszer szerencsét próbálni. Felvette varázsköppönyegét, hétmérföldes csizmáját és útra kelt. Szerencséjére és legnagyobb örömére vándorlása során csatlakozott hozzá még két királyi sarj, akik segítették a vándorlását szembeszállva minden akadállyal, és most már együtt haladtak előre. Útjuk során mertek együtt nagyokat álmodni és varázsolni. 2003 óta tartó vándorlásuk során csatlakoztak hozzájuk a világ minden tájáról érkező hercegnők és hercegek, akik azóta már saját birodalmukban szintén királyok lettek.

A sok-sok éves közös kalandozás után az idősebbik királynő úgy gondolta, hogy már éppen eleget varázsolta, nagyon sok kisherceget és hercegnőt tanított már meg az élet szépségeinek élvezetére, a szép szó, a tiszta beszéd, a simogatás értékére és nem utolsósorban a mozgás és víz szeretetére.

Úgy gondolta, hogy ideje lenne már párjával együtt egy kicsit megpihenni, gyönyörködni a saját kertje szépségében, hallgatni a madarai csicsergését és fürdeni a parkjában csordogáló patak vizében.

Köszönjük Neked Drága Ildikó királynő, hogy a közeledben lehettünk, hogy élvezhettük a lényedből áradó melegséget.

Köszönjük, hogy együtt vándorolhattunk ennyi éven át.

Köszönjük, hogy meséiddel segítettél minket céljaink elérésében.

Köszönjük, hogy lámpást tartottál a gyermeknevelés útvesztőjében.

Köszönjük, hogy reményt, biztatást és hitet adtál nekünk, hogy munka nem hiábavaló.

Még ezer dolog miatt mondhatnánk Neked köszönetet...

Békés, örömteli nyugdíjas éveket kívánunk

Neked, drága Nagyné dr. Kovács Ildikó!

A Te emlékedet őrizve, gondolataidat felidézve folytatjuk a vándorlást annak reményében, hogy csatlakoznak hozzánk olyan emberek, akik abban hisznek, amiben Te is velünk együtt hittél és hiszel: a MOZGÁS fejlesztő erejében.

Fogadd szeretettel tőlem emlékül a saját könyvedet, amiben meghagytam a gondolataidat, gyakorlati ötleteidet, s hozzáfűztem azt, hogy miként valósítottam meg azt az óvodásaimmal. Megbeszéltük, hogy nem haragszol rám meg azért sem, ha a kutatásod eredményeit szemléltető grafikonokat és ábrák közül néhányat kivesszek és csak egy összegzést írok róluk. Sokat változott a világ, benne az emberek gondjai és örömei is.

Ezek az 1997-es adatok már nem tükröznék a valóságot. Remélem azonban, hogy ez a Rád való visszaemlékezés egy új lendületet ad majd a felfedezésre, kutatásra nyitott fiatal és lelkes kollégák számára.

Szeretettel: Pektor Gabriella és a Pek-torna csapata

Ui.: Ez egy kicsit fura elrendezésű könyv. Úgy érzem, olyan, mint én. Éppen ezért szeretnék a használatához némi segítséget adni. Kérem a kedves olva-

sót, üljön le és próbálja meg egy szuszra végigolvasni, ahogy az emlékkönyveket szokás!

Ez a keáves ábra és a hozzátartozó álló formátumú betűk ezentúl azt jelentik majd, hogy Nagyné dr. Kovács Ildikó írta, mondta és az ő eredeti könyvéből valók.

A kötélen himbálózó vidám gyermek dőlt szöveggel, pedig az én (Pektor Gabriella) gondolataimat szeretné tolmácsolni.

Lesz még benne még egy jel, azt majd kellő időben megtudja a kedves olvasó, hogy kihez is tartozik.

Bevezetés

A kedves olvasó egy, leginkább „öszvérhez” hasonlatos munkát tart kezében. Megkísérlem ugyanis eddigi „tudományos” vizsgálataim eredményeit úgy közreadni, hogy a gyakorlati szakembereknek nyújtson segítséget. Teszem ezt azért, mert eddigi tapasztalataim azt sugallták, hogy közelíteni kellene egymáshoz e két – egyaránt fontos – területet. Nem tartom magam sem tudósnak, sem gyakorlati szakembernek, így - a hályogkovács biztonságával - vettem bátorságot és vetem papírra gondolataimat, a kisgyermekes mozgásfejlesztéséről.

Évek óta hiányzik egy útmutató vagy kézikönyv - amely feladatgyűjtemény is egyben - az óvodapedagógusok, illetve a tanítók kezéből, könyvespolcáról, amely a lemaradó, lassabban fejlődő, hátrányokkal küzdő kisgyermekkel foglalkozik.

Reményeim szerint, „ez az öszvér” vándorúton lesz a polc és a kéz között és eljut a főiskolai hallgatókhoz és az érdeklődő szülőkhöz is. Kérem mindazokat, akik használják, ne mondjanak le Ötleteikről, ne receptet várjanak, hanem adják hozzá saját „alkotásaikat”, „bevált szokásaikat”, egészítsék ki az itteni feladatokat, hiszen tudom: nincs egy, jó módszer. Több megközelítés létezik, számtalan érdeklődő, útkereső, kreatív pedagógus, gyermekeit szerető szülő és nagyszülő, akik JÓT AKARNAK. Ezek között én egy vagyok csupán.

Kívánok jó munkát, sok örömteli gyermektekintetet és mosolyt valamennyiüknek.

A szerző

Tartalomjegyzék

Bevezető	3
Az integrált nevelés és a mozgásfejlődés	6
A beszédfejlődés és a mozgás kapcsolata	14
Alapfogalmak	23
Az INPP módszer alapgondolata	6
A fejlesztés idegéletteni háttere.....	43
Az iskolaérettség kritériumai.....	47
Térérzékelés.....	53
Fejlesztés gyakorlatok	67